

HS035

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

กรณีศึกษาป่าปรังพันปี ตำบลซับสีทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

Guidelines for Creative Tourism Development : A Case Study of Pha Phong Phan Pee

Sub Si Thong Subdistrict, Mueang Chaiyaphum District, Chayaphum Province

ธนบดี ฉายาพันธ์¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการป่าปรังพันปีในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการพัฒนาป่าปรังพันปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และแนวทางการพัฒนาป่าปรังพันปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi - Structure Interview) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มี 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซับสีทอง เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลซับสีทอง กำนัน ผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการเอกชนหรือนักท่องเที่ยว จำนวน 15 คน วิธีการศึกษา คือการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และวิธีสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันจังหวัดชัยภูมิได้มีนโยบายด้านการท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ เนื่องจากจังหวัดชัยภูมิ มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่งดงามอยู่เป็นจำนวนมาก เพียงแต่ยังไม่ได้จัดระบบการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการ ซึ่งจำเป็นต้องจัดการความพร้อมให้ทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วม โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ เพื่อการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งประชาชนในพื้นที่จะเป็นผู้บริหารจัดการโดยชุมชน และจะส่งเสริมให้ชุมชนได้นำผลผลิตต่าง ๆ มานำเสนอให้นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ในชุมชนอีกด้วย ส่วนทางราชการก็ได้ดำเนินการจัดหางบประมาณส่งเสริมสนับสนุน และนอกจากนี้อุทยานแห่งชาติภูแลนคา ยังได้เสนอไปยังกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช จะเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของชัยภูมิซึ่งตอนนี้อยู่ในระหว่างจัดเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลซึ่งที่ผ่านมาถือว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดี ประชาชนและภาครัฐลงมาให้มีความสำคัญ แต่ประชาชนยังขาดความรู้ด้านการจัดการแบบบูรณาการ โดยเฉพาะเมื่อมีคนมามาก การจัดการขยะย่อมจะต้องมีการวางแผน รวมทั้งความปลอดภัยด้านเส้นทางเดินรถ ความปลอดภัยด้านทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการสร้างศูนย์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการพัฒนาป่าปรังพันปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ดังนั้นการพัฒนาป่าปรังพันปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จึงเป็นเรื่องที่ไม่ยากนัก หากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยการสอดแทรกแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับการจัดการ

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ท่องเที่ยวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบันโดยการมอบโอกาสให้กับ นักท่องเที่ยว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพผ่านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริงที่เป็นไปตามลักษณะเฉพาะของพื้นที่ เนื่องจากการเรียนรู้ ของจริง และลงมือทำ จะทำให้เป็นการท่องเที่ยวที่ได้เรียนและสัมผัสชีวิตจริงของคนในชุมชนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้แก่ผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นสร้างงานในชุมชน เป็นกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเป็นธรรม อีกทั้งยังเป็นแนวทางเสริมศักยภาพ การประสานความสามัคคี และร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของคนในชุมชน ให้ชุมชนมีจิตสำนึกในการบริการที่ดีต่อไป

คำสำคัญ: ป่าปรังพันปี, การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์, อุทยานแห่งชาติภูแลนคา, จังหวัดชัยภูมิ

Abstract

The purposes of this research are : 1) to study current management of the Ancient Cycad Palm (*Cycas cirinalis* L.) Forest, 2) to investigate problems and obstacles of the efforts for the development of the Ancient Cycad Palm Forest towards the creative tourism destination, and 3) to recommend the guideline(s) for the development development of the Ancient Cycad Palm Forest towards the creative tourism destination. Tool of this research was the semi-structure interviewing conducted on 15 samples from 6 target populations consisted of the executive officer of Sup Seethong Sub-district Administration Organization, the officers of Sup Seethong Sub-district Administration Organization , Sub-district Chief, community leaders, concerned government officials, private sector entrepreneurs, and tourists. The research methodology were the study of primary data and the participatory observation.

The Results revealed that even though considering as the cradle of wonderful natural resources and the Tourism - Oriented Policy was regarded as the key strategy of Chaiyaphum Province, those resources were not been appropriately managed. Therefore, the collaborative management under the efforts of stakeholders especially the local citizens and communities, such as the government's financial support for the promotion of local products selling to tourists which generate additional income to the local citizens, was expected as the significant solution for the aforementioned situation. In addition, due to the effort of the Phu Lan Kha National Park administration which had proposed to the Department of National Parks, Wildlife, and Plant Conservation for the project of the opening of this area as the natural attraction of Chaiyaphum Province, the concerned

officials had been working in this area for the feasibility study and monitoring process respectively. However, the citizens' lack of knowledge for the holistic approaches concerning the management of : quantity of tourists, wastes, traffic safety, tourists' property security, and the provision of tourists information center, was considered as the significant problems at the initiative stage for the development of the Ancient Cycad Palm Forest towards the creative tourism destination.

Therefore, the government sectors and concerned stakeholders were expected to enhance the local citizens' knowledge of systematic management and development of the Ancient Cycad Palm Forest towards the creative tourism destination which would have been sustainably maintained within the community. Fortunately, the supportive factor for the success of the aforementioned effort was the actions of community entrepreneurs for tourism promotion and environmental conservation. Therefore, the collaboration of the community entrepreneurs and the creative tourism throughout the tourists' real local experiences on existing situation, were expected as the guideline for a knowledge-based and creative tourism management which would be benefited to the local citizens regarding the fair distribution of incomes, creation of the community's unity, as well as the enhancement of the knowledge and awareness of being a service mind community.

Keywords: Pha Phong Phan Pee, Creative Tourism, Phu Lan kha National Park, Chayaphum Province.

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของหลายประเทศและมีการเติบโตขึ้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การจัดการที่เป็นระบบมากขึ้นและพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่อันเป็นผลจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีด้านคมนาคมและโทรคมนาคม ซึ่งรวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ความสะดวกและรวดเร็วในการเดินทาง นอกจากนี้ข้อจำกัดซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย อันได้แก่ความตึงเครียดด้านการเมือง

ได้ผ่อนคลายลง มีผลให้การท่องเที่ยวขยายตัวขึ้น องค์การการท่องเที่ยวของสหประชาชาติกำหนดไว้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางโดยระยะทางมากกว่า 80 กิโลเมตรจากบ้านเพื่อจุดประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักชนิดหนึ่งของ ประเทศไทย ซึ่งนำรายได้จากประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติเข้าสู่ประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (SIPA) เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศมาพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นจึงได้

ผลักดันโครงการนำร่องด้วยการสร้างพื้นฐานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตกระตุ้นให้กลุ่มนักท่องเที่ยวร่วมกันบริการนักท่องเที่ยว ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งนับเป็นตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยีซอฟต์แวร์ระดับสูงภายใต้ชื่อ Tourism C-Commerce หรือการพาณิชย์เชิงร่วมมือบนธุรกิจท่องเที่ยวขยายโอกาสทางการค้าที่ช่วยเพิ่มรายได้สู่หน่วยธุรกิจ พร้อมกับการผลักดันประเทศไทย "ไทยแลนด์ 4.0" เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือ โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล ภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า "มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน" ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรงในศตวรรษที่ 21 ได้ รวมถึงเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรมและบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น เทคโนโลยีการออกแบบ ธุรกิจไลฟ์สไตล์ เทคโนโลยีการท่องเที่ยว การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ เป็นต้น

ปัจจุบันประเทศไทยเรานั้นมีแหล่งท่องเที่ยวมากมายหลากหลายประเภทได้แก่

1. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม เช่น ไร่นา สวน ฟาร์มเลี้ยงสัตว์หรือแหล่งเพาะสัตว์ต่างๆ
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คือ การท่องเที่ยวในสถานที่แสดงถึงวัฒนธรรม เช่น ปราสาท

วัด โบราณสถาน พระราชวัง ประเพณี รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตในแต่ละยุคสมัย

4. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ การท่องเที่ยวที่ผสมผสานแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่น ที่มีกิจกรรมในการรักษาสุขภาพเป็นสำคัญ เช่น การท่องเที่ยวสปา

5. การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ คือ การเดินทางไปเยี่ยมเยียนลูกค้าหรือการดำเนินงาน โดยมีการท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น

6. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ การท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมและมีโอกาสได้ใช้ชีวิตร่วมกับเจ้าของสถานที่นั้น

ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าประเทศไทยเรานั้นมีแหล่งท่องเที่ยวมากมายหลากหลายประเภทซึ่ง ณ ปัจจุบันนี้แหล่งท่องเที่ยวของไทยนั้นกำลังเป็นที่นิยมสำหรับชาวต่างชาติเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นไม่ว่าจะเป็นแถบประเทศเพื่อนบ้านเอเชียเรา หรือแม้กระทั่งนักท่องเที่ยวแถบยุโรปซึ่งเราเองก็จะสังเกตเห็นได้ว่า สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้นมีนักท่องเที่ยวมากมายหลากหลายประเทศเชื้อชาติ และมีแนวโน้มว่าจะมากขึ้นเรื่อยๆและยังรวมถึงชาวไทยด้วยกันนั้นก็หันมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเราเอง ซึ่งผลจากการท่องเที่ยวนี้ทำให้รายได้ของประเทศไทยเราสูงขึ้นมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ต่างชาติให้ความสนใจและหันมาลงทุนร่วมมือกับไทยในการดำเนินงานหรือร่วมมือกันทางธุรกิจมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นการค้าขายหรือธุรกิจท่องเที่ยวเป็นต้น และยังส่งผลให้มีการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนมากขึ้น ทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น มีงานทำมากขึ้นเด็กมีการศึกษา มีคุณภาพและได้บุคลากรที่ดีเพิ่มขึ้น รวมถึงยังช่วยลดปัญหาสังคมต่างๆให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นแต่ก็นับว่าการท่องเที่ยวในประเทศไทย

เรานั้นช่วยให้เศรษฐกิจไทยเราดีขึ้นเป็นอย่างมากเป็น
ตัวนำรายได้เข้าสู่ประเทศอย่างมหาศาลซึ่งในจุดนี้
รัฐบาลก็ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว
จึงได้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่างๆไม่ว่าจะเป็น
ทะเล อุทยาน ป่าไม้โบราณสถานวัด เป็นต้น ให้มี
ความสะอาดและมีจุดสนใจมากขึ้นหรือแหล่งที่พักที่
สะดวกสบายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการ
ลงทุนที่ตรงจุดและสำหรับเรานั้นก็ควรรักษาความ
สะอาดของแหล่งท่องเที่ยวช่วยกันอนุรักษ์รักษาแหล่ง
ท่องเที่ยวให้คงอยู่ในสภาพที่สวยงามคงเดิมไว้เพราะ
ประเทศไทยนั้นถือได้ว่ามีแหล่งทรัพยากรที่อุดม
สมบูรณ์ เป็นประเทศแห่งการท่องเที่ยวที่ดีแห่งหนึ่ง
ของประเทศและเป็นที่ยอมรับอย่างมาก

การท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นถือว่าเป็น
แหล่งรายได้สำคัญที่สามารถทำรายได้ให้
ประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศไทยมีแหล่ง
ท่องเที่ยวที่สำคัญและสวยงามไม่ว่าจะเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติ ซึ่งมีเอกลักษณ์และวัฒนธรรมเฉพาะตัว
เป็นอย่างยิ่งจึงเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามา
ท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้นอีกด้วย (กรมการ
ท่องเที่ยว, 2560)

ชัยภูมิเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่น่าท่องเที่ยว
เหมาะสำหรับคนที่ชอบธรรมชาติเพราะภูมิประเทศ
ส่วนใหญ่ ประกอบด้วยป่าไม้ และภูเขา มี
ทรัพยากรธรรมชาติหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และ
แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อีกทั้งมีความหลากหลาย
ทางประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ นอกจากนี้ยังมีแหล่ง
ท่องเที่ยวที่เขียวชอุ่มได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะที่ “ป่า
ปรังพันปี” ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติภูแลนคา
ตำบลซับสีทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สำหรับ

การสำรวจค้นพบป่าปรังพันปีนั้น ต้องย้อนกลับไป
เมื่อ 5 ปีก่อน ตรงบริเวณพื้นที่ป่าตำบลซับสีทอง
อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ เมื่อผู้ว่าราชการ
จังหวัดชัยภูมิ (นายวันชัย สุทธิวรชัย) นายอำเภอ
เมืองชัยภูมิ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซับสีทอง
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหินโงม สมาชิกสภา
จังหวัดชัยภูมิ ประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิ หัวหน้า
อุทยานแห่งชาติภูแลนคา ตำรวจท้องที่ และผู้แทน
สำนักงาน ทสจ. ชัยภูมิ เดินทางโดยรถยนต์
ขับเคลื่อน 4 ล้อ เริ่มต้นจาก ที่ทำการ อบต. ซับสีทอง
ถึงบ้านบ่อทองคำประมาณ 11 กม. จากบ้านบ่อทองคำ
เดินทางตามเส้นทางที่เคยใช้ชักลากไม้ในป่าขึ้นเขา
ถึงบริเวณป่าปรัง 9 กม. ใช้เวลาเดินทางประมาณ
1.30 ชั่วโมง รวมระยะทางจากที่ทำการ อบต. ซับสีทอง
ถึงบริเวณป่าปรัง ประมาณ 20 กม.

โดยพื้นที่ ภูมิประเทศดังกล่าวนี้
มีลักษณะภูมิประเทศบริเวณที่สำรวจเป็นภูเขาที่มีความ
ลาดชันปานกลาง และสูงจากระดับน้ำทะเล
ประมาณ 859 เมตร สภาพดินต้นและเก็บน้ำได้ไม่ดี
มีหินบนผิวดินมาก เป็นดินลูกรังตื้นๆ สภาพป่า เป็น
ป่าเต็งรัง เป็นป่าผลัดใบ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล
ไม่เกิน 1,000 เมตร เรียกอีสานเรียกว่า “ป่าโคก”
หรือ “ป่าแดง” พันธุ์ไม้ที่สำคัญได้แก่ ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้
เหียง ไม้มะขามป้อม ไม้กระโดน ไม้พื้นล่าง ได้แก่
หญ้าเพ็ก กระจี้วแดง กระจี้วขาว สภาพป่าริม
หน้าผามีความสมบูรณ์ปานกลาง พบร่องรอยสัตว์ป่า
เช่น อีเห็น ลิง หมูป่า นกชนิดต่างๆ และไฮไลต์
สำคัญของการสำรวจครั้งนั้น คือชนิดพันธุ์ไม้ที่
ตรวจสอบพบ นั่นก็คือ ต้นปรัง (Cycas) เป็นไม้พุ่ม
มีลำต้นเหนือพื้นดิน ลักษณะคล้ายต้นปาล์ม “palm
tree” ซึ่งข้อมูลเฉพาะนี้ได้รับการสนับสนุนข้อมูล
ทางวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญหอพันธุ์ไม้ กรมอุทยาน

แห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และตรวจสอบจาก
สารานุกรมพืชในประเทศไทย

จากการตรวจสอบต้นปรองบริเวณป่านั้น พบว่าต้นปรองในบริเวณพื้นที่สำรวจเกิดเป็นกลุ่ม กระจายหย่อมๆตามบริเวณหน้าผา และกระจายอยู่ ทั่วบริเวณยอดเขา ตรวจสอบทางวิชาการต้นปรองมี 2 ชนิดดังนี้ คือชนิดที่ 1 ปรองเขา *Cycas pectinata* Buch.-Ham., ลำต้นสูงได้ประมาณ 12 เมตร ที่ความ สูงจาก ระดับน้ำทะเล 600-1300 เมตร กระจายพันธุ์ ขึ้นตามป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้งหรือดิบเขา และชนิดที่ 2 ปรองชัยภูมิ *Cycas elephantipes* A.Lindstrom & K.D.Hill หรือปรองเท้าช้าง หรือปรองไฉ่ ดินโต ลำต้นสูง 1-3 เมตร โคนต้นแบนคล้ายเท้าช้าง

ต้นปรองอยู่ในสังคมพืชระบบนิเวศป่าเต็งรัง มาหลายร้อยปี จากการสุ่มเลือกต้นปรองที่มีความสูง ประมาณ 6 เมตร โดยทำการวัดที่ลำต้นในช่วง ระยะห่าง 1 เมตร ช่วงโคนต้น กลางต้น และปลาย ต้น แล้วนับอายุจากวงรอบลำต้นที่เกิดจากการ เจริญเติบโตในแต่ละปี นำมาคิดค่าเฉลี่ยของจำนวน ปี พบว่า ต้นปรองเขาที่ตรวจสอบจะมีอายุเฉลี่ย ประมาณ 100 ปี ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าต้นปรองมีเนื้อ ไม้คล้ายปาล์ม เมื่อมีอายุเกินกว่านี้ลำต้นจะมีการ เปลี่ยนแปลงสภาพหรือเกิดลำต้นใหม่ทดแทน

ยูเนสโก (2006) กล่าวว่า “การท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์เป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาให้ชุมชนนั้นๆเกิด ความยั่งยืน โดยจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้อง และสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ตลอดจน วิถีชีวิตในชุมชน ในเชิงการเรียนรู้และการทดลองให้ ได้มาซึ่งประสบการณ์ที่เป็นอยู่จริงในชุมชน นอกจากนั้น ชุมชนจะต้องสามารถจัดการ การท่องเที่ยวสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือในการรักษาความ

สมดุลระหว่างการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการ ท่องเที่ยวภายในชุมชนและผลประโยชน์ที่ชุมชนจะ ได้รับ ทั้งในรูปแบบที่เป็นผลประโยชน์ตอบแทน “อิงตามระบอบทุนนิยมและความยั่งยืนของการ พัฒนาในชุมชน” โดยสร้างความเชื่อมั่นในแนวคิด การท่องเที่ยวคุณภาพแบบ “Co-Creation” เพื่อ สร้างความยั่งยืนในภาคการท่องเที่ยว โดยรัฐบาล ต้องมองมุมต่างจากภาครัฐกิจโดยสร้างความ ตระหนักและใส่ใจแนวคิดอนุรักษ์นิยมมากกว่า แนวคิดการบริโภคนิยมและหันมาคำนึงถึงการ ท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับความสุขของผู้คน สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม โดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่ พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้เสนอแนวทาง เพื่อการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน และความยั่งยืนอย่างแท้จริง 5 แนวทาง คือ

1. เลิกเสียที่ “Value for Money” โดย ให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวด้วยเหตุผลที่น่า เห็นว่าประเทศไทยมีอัตลักษณ์ ของประเทศ (Authenticity) อยากเข้ามาเที่ยวจริง ๆ ไม่เข้ามา เพราะราคาถูกและกำหนดตำแหน่งของประเทศไทย ให้ถูกต้องในเวทีท่องเที่ยวโลก

2. หยุด “รวยกระจุก จนกระจาย” มอง การพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะยาวมากกว่าระยะ สั้นและจำกัดการเติบโตโครงสร้างความสมดุลของ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหัวใจหลัก ของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. เดิน หน้าสู่ “Creative Tourism” หา แนวทางสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดให้ นักท่องเที่ยวเข้ามาในช่วง Low Season โดยสร้าง Event หรือกิจกรรมที่น่าสนใจมากกว่าที่จะทำ กิจกรรมซ้ำๆในช่วง High Season สร้างนวัตกรรม

ด้านการท่องเที่ยวเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส

พื้นที่ในจังหวัดชัยภูมิ

4. พัฒนาคมน เพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวให้มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะแรงงานที่มีฝีมือจากสถาบันการศึกษาสายอาชีพที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

5. รับฟังกันมากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการท่องเที่ยว รัฐบาลและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ห้าวหาญ ทวีแสง, 2559)

จากสภาพความสำคัญที่ได้ศึกษาเบื้องต้น ทำให้เห็นถึงความสำคัญของป่าปรังพินปีที่มีใช่เป็นเพียงแหล่งท่องเที่ยวเพียงหนึ่งแห่งในจังหวัดชัยภูมิ แต่กลับกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับจังหวัดชัยภูมิ โดยป่าปรังพินปีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนให้เห็นถึง ชุมชน สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดชัยภูมิ โดยประกอบกับปัจจุบันการท่องเที่ยววิถีอีสานเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวนมากที่เข้ามาศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่ในเขตบริเวรป่าปรังพินปี อุทยานแห่งชาติภูแลนคา ซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ที่เน้นพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ดังนั้นการศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาป่าปรังพินปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาป่าปรังพินปี ตำบลซับสีทอง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ถือเป็นงานวิจัยที่สร้างความสำคัญสามารถใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่จะเป็นตัวช่วยในการสร้างศักยภาพทางการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวควบคู่ไปกับเศรษฐกิจของ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาป่าปรังพินปีและสภาพการบริหารจัดการป่าปรังพินปีในปัจจุบัน

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการพัฒนาป่าปรังพินปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาป่าปรังพินปีสู่การเป็นท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

วิธีการวิจัย

ในการศึกษา แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาป่าปรังพินปี ตำบลซับสีทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อให้ทราบสภาพการบริหารจัดการป่าปรังพินปีในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการพัฒนาป่าปรังพินปีเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาป่าปรังพินปีสู่การเป็นท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Quality Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลและปรากฏการณ์ ในเชิงลึกการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น (Primary Research) เป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารวิชาการ บทความ หนังสือ วารสาร ศึกษากฎหมาย นโยบายต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาจังหวัด ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีความคล้ายคลึงกับสภาพการบริหารจัดการป่าปรังพินปีทางด้านกายภาพและบริบทชุมชน อาศัยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วยคำถาม

เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์กรณีศึกษาป่าปรังพันปี ตำบลซับสีทอง
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ตามลำดับดังนี้

1. บริบทชุมชน สภาพการบริหารจัดการ
ป่าปรังพันปีในปัจจุบัน สภาพทั่วไปทางกายภาพ
สังคม วัฒนธรรมและประเพณี สภาพเศรษฐกิจ
รวมทั้งประวัติการจัดตั้ง ป่าปรังพันปี ตำบลซับสีทอง
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

2. องค์ประกอบของการป่าปรังพันปีสู่การ
เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ป่าปรังพันปี
ตำบลซับสีทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

3. ปัญหาและอุปสรรค การดำเนินงานการ
พัฒนาป่าปรังพันปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์ ป่าปรังพันปี ตำบลซับสีทอง
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

4. แนวทางการในป่าปรังพันปีสู่การเป็น
แหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ป่าปรังพันปี ตำบลซับ
สีทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

โดยการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
(Key Informants) แบบเฉพาะเจาะจง 6 กลุ่ม
ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารเทศบาลตำบลซับสีทอง
2) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลซับสีทอง
3) กำนัน 4) ผู้นำชุมชน 5) หน่วยงานราชการ
ที่เกี่ยวข้อง 6) ผู้ประกอบการเอกชนหรือนัก
ท่องเที่ยว โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีเชิงพรรณนาและวิเคราะห์
เนื้อหา นำข้อมูลมาสรุปและเสนอแนะ นำแนวคิด
ทฤษฎีของ Balanced Scorecard มาวิเคราะห์
เชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลของ
วัตถุประสงค์ต่างๆ ตามแนวคิดทฤษฎี Balanced
Scorecard ทำให้ได้ประเด็นในการประเมินองค์รวม
ที่ครอบคลุมมิติต่างๆ ทั้งด้านการเงินและไม่ใช

การเงินเพื่อให้เกิดความสมดุลในการบริหารและการ
พัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้เกิดเป็นการ
ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้

ผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย พบว่า ปัญหาและอุปสรรค
การดำเนินงานการพัฒนาป่าปรังพันปีสู่การเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ 1) ขาดการส่งเสริมและ
สนับสนุนในด้านงบประมาณการบริหารจัดการในการ
พัฒนาด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริม
และสร้างสรรค์โครงการกิจกรรม และการพัฒนา
ศักยภาพของคนในชุมชน 2) ขาดการบริหารจัดการที่
เป็นระบบ เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ขาดความรู้
ความเข้าใจ ในบริบทพื้นที่ของตนเองในการอนุรักษ์
วัฒนธรรมของท้องถิ่นอันทรงคุณค่า ซึ่งอาจจะทำให้อ
องค์ความรู้ที่จะอยู่คู่ท้องถิ่นนั้นสูญหายไป
3) ประชาชนในพื้นที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง ยังขาดความรู้
ความเข้าใจในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
4) ขาดความร่วมมือในการบริหารจัดการการ
ท่องเที่ยวแบบครบวงจร ระหว่างหน่วยภาครัฐ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในการสร้างสรรค์
กิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนรู้เพื่อดึงดูด
นักท่องเที่ยว 5) ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการ
ท่องเที่ยวอย่างจริงจังและเป็นระบบ ในตอบสนอง
การบริการแก่นักท่องเที่ยวได้ในเชิงรุก ทำให้ยังไม่
เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากนัก ทั้งนี้แนวทางและ
ข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาป่า
ปรังพันปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
พบว่าต้องส่งเสริมองค์ประกอบ ใน 5 ด้าน ได้แก่
1) ด้านการสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว การจัด
กิจกรรมทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาส่งเสริมให้ป่าปรัง
พันปีเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่เน้น

ศิลปวัฒนธรรมแสดงถึงภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการกระตุ้นและดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทย หรือชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่องและให้ประชาชนที่อยู่ในชุมชนละพื้นที่ใกล้เคียงมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้องให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินชีวิตของชุมชนโดยการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างกลมกลืนและสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชีวิตชุมชนในเชิงการเรียนรู้ 2) ด้านการเรียนรู้และพัฒนาเครือข่ายเน้นการพัฒนาความรู้และศักยภาพของคนในท้องถิ่นโดยมีการจัดอบรมและสอนการสร้างรายได้จากต้นทุนทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีในชุมชน รวมถึงการสร้างเยาวชนเด็ก ๆ สูการเป็นไกด์นำเที่ยวเพื่อถ่ายทอดความรู้สู่นักท่องเที่ยวและเยาวชนรุ่นต่อไป จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างความแปลกใหม่ กิจกรรมที่ได้ความสนุกเพลิดเพลิน แต่จะต้องแฝงด้วยการเรียนรู้ รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายประสานงาน ร่วมกันสร้างแนวความคิดเชิงสร้างสรรค์กับทุกภาคส่วน ให้สามารถพัฒนาแนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของป่าปรังพันปีได้ในอนาคต อย่างยั่งยืน 3) ด้านการประดิษฐ์คิดค้น การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักความงดงามทางธรรมชาติของป่าปรังพันปีและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ มีสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เช่น คู่มือท่องเที่ยว นิตยสารการท่องเที่ยวหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่มีส่วนสร้างความน่าสนใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจและสามารถสื่อในสิ่งที่มีคุณค่าให้เกิดความน่าสนใจ 4) ด้านการจูงใจหน่วยงานจากภาครัฐและเอกชนเข้ามาช่วยส่งเสริม

และให้ความรู้การสร้างรายได้ให้เกิดแก่คนในชุมชนอย่างต่อเนื่องโดยต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทางศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์ในสินค้าและบริการของท้องถิ่นหรือชุมชนได้อย่างแท้จริง เช่น การออกแบบห้องพัก ในโรงแรม รีสอร์ท อุทยาน การออกแบบสินค้าของที่ระลึก ให้มี อัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น หรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ดึงจุดเด่นที่สำคัญที่สุด ที่เป็นปัจจัยในการดึงดูดใจในการท่องเที่ยว คือ ธรรมชาติ 5) ด้านการคุ้มครอง ชุมชนต้องมีกฎกติกาที่ชัดเจน ในการอนุรักษ์และรักษาวัฒนธรรมในท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ และเน้นในเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ด้านการคุ้มครองพันธุ์พืช คุ้มครองเอกลักษณ์ทางธรรมชาติ ของป่าปรังพันปี และมีมาตรการ เพื่อปกป้องคุ้มครองการลักลอบขุดต้นปรังพันปีออกจากป่าธรรมชาติ หรือลักลอบเก็บเมล็ดปรังพันปีเพื่อจำหน่าย จากผลการวิจัยโดยรวม พบว่า แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาป่าปรังพันปี ตำบลซับสีทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ควรเน้นการเพิ่มมูลค่าให้การจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จะต้องมีการบริหารจัดการและเป้าหมายที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน เป็นการเพิ่มมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมถึงสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยจะต้องมีการควบคุม และการยอมรับจากท้องถิ่นสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะมาเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนนั้น ๆ

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของการวิจัย โดยผลการศึกษาสามารถอธิบายถึง องค์ประกอบปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางและ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

กรณีศึกษาป่าปรองพันปี ตำบลชบสีทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยลำดับการอธิบายเป็น ดังนี้

1. การบริหารจัดการป่าปรองพันปีใน

ปัจจุบัน ในปัจจุบันจังหวัดชัยภูมิได้มีนโยบายด้านการท่องเที่ยวเป็นยุทธศาสตร์ สำคัญเนื่องจากจังหวัดชัยภูมิ มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่งดงามอยู่เป็นจำนวนมาก เพียงแต่ยังไม่ได้จัดระบบการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการ ซึ่งจำเป็นต้องจัดการความพร้อมให้ทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วม โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ เพราะอุทยานแห่งชาติภูแลนคา ถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติของจังหวัดชัยภูมิ ที่มีสิ่งพิเศษกว่าที่อื่น ๆ ก็คือ “ต้นปรองชัยภูมิ” หรือ “ปรองห้าช้าง” แต่เมื่อนักท่องเที่ยวมาเที่ยวเห็นว่ามีอายุหลายปี เลยเรียกติดปากกันว่า “ปรองพันปี โดยทางจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลชบสีทองได้เริ่มวางแผนในด้านการท่องเที่ยวมาประมาณ 2-3 ปี โดยได้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ รวมทั้งสื่อมวลชนเข้ามาสำรวจและทดสอบในพื้นที่จริง เพื่อการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งประชาชนในพื้นที่จะเป็นผู้บริหารจัดการโดยชุมชน และจะส่งเสริมให้ชุมชนได้นำผลผลิตต่างๆ มานำเสนอให้นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ในชุมชนอีกด้วย ส่วนทางราชการก็ได้ดำเนินการจัดหางบประมาณส่งเสริมสนับสนุนตามลำดับขั้นตอนต่อไป และนอกจากนี้อุทยานแห่งชาติภูแลนคา ยังได้เสนอไปยังกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช จะเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของชัยภูมิ ซึ่งตอนนี้อยู่ในระหว่างจัดเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแล ซึ่งภาครัฐ ประชาชน และภาคีเครือข่ายจะร่วมกันสรุปปัญหาและทิศทางการดำเนินการร่วมกัน เช่น การให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการคิดทำร่วมกัน เพื่อความยั่งยืน เชื่อมโยง สร้างรายได้โดยชุมชนเพื่อชุมชน ซึ่งที่ผ่าน

มาถือว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดี ประชาชนและภาครัฐลงมาให้มีความสำคัญ แต่ประชาชนยังขาดความรู้ด้านการจัดการแบบบูรณาการ โดยเฉพาะเมื่อมีคนมาทำการจัดการขยะย่อมจะต้องมีการวางแผน รวมทั้งความปลอดภัยด้านเส้นทางเดินรถ ความปลอดภัยด้านทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการสร้างศูนย์ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวต่อไป

2. ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน

การพัฒนาป่าปรองพันปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การบริหารจัดการป่าปรองพันปีในปัจจุบันนั้นยังคงอยู่ในระยะแรกเริ่มของการดำเนินงานและอยู่ในระยะแรกเริ่มในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งทำให้ผลของการดำเนินงานหรือผลของการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ยังไม่เป็นรูปธรรมและยังไม่เป็นระบบมากนัก รวมถึงการไม่มีฐานข้อมูลปัจจุบันที่จะสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดศึกษาและเก็บข้อมูลตามหลักวิชาการ เพื่อการนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านบริหารจัดการปรองชัยภูมิในอนาคต ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษา จึงทำให้ขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบป่าปรองพันปีจึงยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากเท่าที่ควร รวมไปถึงการขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในด้านงบประมาณด้านการบริหารจัดการในการพัฒนาด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและด้านการพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการขาดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบครบวงจรจึงอาจจะทำให้องค์ความรู้ที่จะอยู่คู่ท้องถิ่นนั้นเกิดการสูญหาย หน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องจึงต้องเข้ามาสนับสนุนการบริหารจัดการที่เป็นระบบเพื่อทำให้องค์ความรู้ได้อยู่คู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนดังนั้นกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้ ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล

เจ้าของพื้นที่ ควรเร่งดำเนินการ ศึกษาสำรวจ แหล่งแพร่กระจายพันธุ์ของปรองชัชวามี เพิ่มเติมจากที่พบแล้ว โดยการสำรวจพื้นที่ด้วยว่าอยู่ในเขตความรับผิดชอบหน่วยงานใดให้ชัดเจน มีกฎหมายอะไรบ้างที่จะให้ความคุ้มครองพื้นที่ ตลอดจนศึกษาพัฒนาการนำมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนโดยให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม

3. แนวทางการพัฒนาป่าปรองพันปีสู่

การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในปัจจุบันนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชัชสีทอง ได้มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ในพื้นที่อยู่แล้ว ดังนั้นการพัฒนาป่าปรองพันปีสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จึงเป็นเรื่องที่ไม่ยากนัก หากได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ โดยการสอดแทรกแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับการจัดการท่องเที่ยวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบัน โดยการมอบโอกาสให้กับ นักท่องเที่ยว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพ ผ่านการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ การเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริง ที่เป็นไปตามลักษณะเฉพาะของพื้นที่ เนื่องจาก การเรียนรู้ ดูของจริง และลงมือทำ จะทำให้เป็นการท่องเที่ยวที่ได้เรียนและสัมผัสชีวิตจริงของคนในชุมชน โดยนักท่องเที่ยว ได้มีส่วนร่วมลงทำกิจกรรมกับชุมชนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชนในสถานที่จริงเน้นการช่วยเหลือแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สังคม สืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อชุมชน ให้ชุมชนมีบทบาทหน้าที่กำกับ ดูแล มีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และ

แลกเปลี่ยนความรู้แก่ผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นสร้างงานในชุมชน เป็นกระจายรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเป็นธรรม อีกทั้งยังเป็นแนวทางเสริมศักยภาพ การประสานความสามัคคี และร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของคนในชุมชน ให้ชุมชนมีจิตสำนึกในการบริการที่ดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายพัฒนาสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา : ป่าปรองพันปี ตำบลชัชสีทอง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ได้ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐควรตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านงบประมาณการบริหารจัดการในการพัฒนาด้านทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาศักยภาพของคน

1.1 จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ไม่ให้ทรุดโทรมหรือเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา

1.2 จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการส่งเสริมและสร้างสรรค์โครงการ/กิจกรรมที่จะช่วยในการสร้างสีสันและบรรยากาศของการท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจ

1.3 จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของคน โดย จัดอบรมส่งเสริม ให้คนมีความรู้ในการสร้างสรรค์และผลิตผลงานจากต้นทุนวัฒนธรรมที่มีอยู่สามารถนำมาสร้างเป็นงานฝีมือท้องถิ่นที่พัฒนาให้เกิดเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้ โดยจะต้องอาศัยการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้ามาช่วยเหลือ

ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆให้แก่ชาวบ้านในชุมชน

1.4 จัดสรรบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านธรรมชาติ มาอธิบายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่มาชมธรรมชาติของป่าปรังพินปี และยังเป็น การดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของท้องถิ่น

2. หน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามาสนับสนุนการบริหารจัดการที่เป็นระบบเพื่อทำให้องค์ความรู้ได้อยู่คู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนมีการสูญหายไป

2.1 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้แก่คนใจชุมชน ได้เห็นประโยชน์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นอันทรงคุณค่าในรูปแบบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้อย่างภูมิใจและเข้าใจ เช่น จัดให้มีวิทยากรมาถ่ายทอดความรู้ด้านการเกี่ยวกับป่าปรังพินปี

2.2 ถ่ายทอดความรู้และบริหารจัดการให้องค์ความรู้อยู่คู่ท้องถิ่นได้โดยมีโครงการสร้างมัคคุเทศน์น้อย จัดอบรมมัคคุเทศน์หรือไกด์นำเที่ยวโดยเยาวชนรุ่นเล็ก กลาง ใหญ่ เพื่อจะสามารถสร้างเป็นกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในชุมชนให้เข้มแข็งได้ และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง จัดวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มชาวบ้าน และ เยาวชนในท้องถิ่นให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานผลิตภัณฑ์สร้างรายได้โดยชุมชน เป็นการสร้างสรรค์งานศิลป์ท้องถิ่นแบบรุ่นสู่รุ่นโดยใช้ต้นทุนทางธรรมชาติของท้องถิ่นที่มีให้เกิดประโยชน์ร่วมมือกันในการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ดังนี้

3.1 สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวร่วมกันของชุมชน เช่น กิจกรรม

ป็นอนุรักษ์เพื่อป่าปรัง กิจกรรมรักป่าปรังชัยภูมิ เป็นต้น เพื่อการจัดเส้นทางท่องเที่ยวให้กลุ่มนักท่องเที่ยวมีกิจกรรมที่หลากหลายในการเรียนรู้

3.2 จัดให้มีศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก เพื่อ การส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมสร้างสรรค์สินค้าหรือผลงานโดยชุมชน และเพื่อชุมชน

3.3 หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ต้องช่วยกันสนับสนุนการท่องเที่ยวของวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างจริงจังและเป็นระบบ เช่น มีการประชาสัมพันธ์ บขส. หรือ ป้ายสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆของจังหวัด ต้องส่งเสริมให้การประชาสัมพันธ์กิจกรรมท่องเที่ยวของท้องถิ่น ให้เป็นที่รู้จักและสามารถมีบริการจัดส่งพาไปชมหรือสัมผัสได้ถึงทุกที่หมาย เพื่อตอบสนองการบริการแก่นักท่องเที่ยวได้ในเชิงรุก

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้มีความยั่งยืนได้นั้นต้องจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งชุมชนท้องถิ่นจะต้องมีการร่วมมืออย่างจริงจัง ผลักดันให้เกิดความสำเร็จได้อย่างเป็นระบบและครบวงจรในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

1. กรมการท่องเที่ยว. (2560). **ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร.
2. หัวหาญ ทวีแสง. (2559). **การศึกษาผลขององค์การจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นในมหาวิทยาลัยมหิดล คณะ**

สิ่งแวดลอมและทรัพยากรศาสตร์
สิ่งแวดลอมในทศวรรษใหม่. กรุงเทพฯ:
คณะสิ่งแวดลอมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

3. UNESCO. (2006). **Towards sustainable strategies for creative tourism discussion report of The planning meeting for 2008.** International Conference on Creative Tourism Santa Fe, New Mexico, USA. October 25-27, 2006.